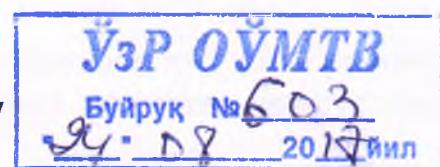


Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5231200 – Сугурта иши
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент-2017



СҮЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази;
Тошкент молия институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг
2017 йил «94» август даги 603 - сонли буйруғи.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш хукуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишилдирилар.

МУНДАРИЖА

т/п		бет
1.	5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.2.	5231200 – Сугурта иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
2.	5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2.	5231200 – Сугурта иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	6
3.	5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2.	5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	9

1. 5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

5231200 – Сугурта иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан мувваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5231200 - Сугурта иши** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмууни ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқутарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув - услубий бошқарма бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хукуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5231200 - Сугурта иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5231200 – Сугурта иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5231200 - Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши – фан, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги йўналиш бўлиб, сугурта компанияларида сугурта ишини ташкил этиш, кўрсатиладиган сугурта хизматлар сифатини яхшилаш, кадрлар сугурта

маркетинги тадқиқотларини ўтказиш, сұғурта муносабатларини тартибга солиш, мәхнат ресурслари балансини тузиш, ахолини ҳар хил бахтсиз ҳодисалардан сұғурта қилиш тизимини такомиллаштириш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йұналиши бүйіча фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида құшимча ва үзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5231200 – Сұғурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– сұғурта фаолиятини ташкил этиш, сұғурта бозорини ривожлантириш ва тартибга солиш ҳамда ахоли бандлыгини таъминлаш, ахолини сұғурта қилиш билан боғлиқ муносабатларини тартибға солиш, ахолига кўрсатиладиган сұғурта хизматлари бўйича сийловлар бериш ва ахолини ижтимоий муҳофаза қилиш жараёнлари.

Йұналиши бүйіча фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида құшимча ва үзгаришлар бўлиши мумкин.

5231200 – Сұғурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг касбий фаолияти куйидагиларни қамраб олади:

- сұғурталаш қоидалари ва дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни қўллаш юзасидан қарорларни қабул қилиш;

- сұғурта операцияларини синтезлаш ва оптималлаштириш, сұғурта тарифларининг илмий асосланишини таъминлаш;

- сұғурталовчининг инвестицион сиёсатини амалга оширилиш жараёнларини ташкил этиш;

- сұғурта захираларини шакллантириш бўйича ҳисоботлар тузиш;

- сұғурта маҳсулотларини сотиш жараёнларини бошқариш ва воситачиларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш;

- сұғурта даъволарини кўриб чиқиш ва бартараф этиш ишларини мувофиқлаштириш ҳамда назорат қилиш;

- сұғурта фаолияти юзасидан бизнес-режани ишлаб чиқиш;

- сұғурта обьектини таҳлил қилиш ва унга таъсир этувчи омилларни баҳолаш;

- сұғурта ишининг қонунчилик асосларини такомиллаштириш;

- сұғурта ташкилоти фаолиятини бюджетлаштириш, сұғурта портфели шаклланишини ташкил этиш ва назорат қилиш;

- сұғурта фаолиятида маркетингни самарали қўллаш орқали, сұғурталовчининг рақобатдошлигини таъминлаш.

Йұналиши бүйіча фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг тақлиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида құшимча ва үзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.3. 5231200 - Сұғурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- молиявий-иқтисодий;
- ҳисоб, таҳлил ва назорат;
- ташиклий-бошқарув;
- ишлаб чиқарыш ва хизмат кўрсатии;
- илмий-тадқиқот;
- педагогик (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида).

Таълим йұналиши бўйича тайёрланған бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

Йұналиши бүйіча фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида құшымча ва үзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.4. Таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йұналиши бүйіча бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан үтгандан сұнг үрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида маҳсус фанларни үқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5231200 - Сугурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- *54231201 – Сугурта иши* ва бошқа тегишли иқтисод соҳасини қамраб олувчи магистратура мутахассислиги бүйіча иккі йилдан кам бўлмаган муддатда үқишини давом эттириши мумкин.

Шунингдек, үрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5231200 – Сугурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқарашиб билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиш;

- гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиш, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- Ватан тарихини билиш, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиш ва илмий асослай билиш, миллий истиқлол гоясига асосланган фаол ҳәёттій нұқтаи назарга эга бўлиш;

- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиш, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаш ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳәётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга, атроф мұхиттеги муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ва маънавий мезонларни билиш, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;

- ахборот йигиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуулларини эгаллаш, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- тегишли бакалавриат йұналиши бүйіча рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиш, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- битта хорижий тилни эркін сўзлашув даражасида эгаллаган бўлиш;

- соглом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тұғрисида илмий тассаввур ҳамда әзтиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш үкув ва қўнималарга эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йұналиши бүйіча олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалавриат йұналиши доирасида танланган мутахассислик бүйіча магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшымча касб таълими учун тайёрланади.

2.2. 5231200 – Сугурта иши таълим йұналиши бүйіча бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Молиявий-иктисодий фаолиятда:

- сугурта ташкилотлари молиясини бошқариш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда меъёрий-хукуқий ҳужжатларни билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;
- бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;
- сугурта бозорида маркетинг тадқиқотларини ўтказиши;
- сугурта ташкилотлари фаолиятининг самарадорлигини баҳолашда молиявий кўрсаткичларни ҳисоблаш усулларини қўллаш;
- сугурта ташкилотларининг молиявий барқарорлигини ошириш ва уни ривожлантириш йўлларини ишлаб чиқиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Хисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- сугурта соҳасидаги маълумотларни йигиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш усулларини билиш;
- иктисодий маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш;
- сугурта ташкилотлари фаолиятини халқаро амалиёт мезонлари, меъёрлари ва талаблари асосида таҳлил қилиш;
- сугурта бозори кўрсаткичилари динамикаси ва ўзгариш тенденцияларини таҳлил қилиш;
- сугурта ташкилотларининг молиявий ва статистик ҳисботларини тузиш ҳамда таҳлил қилиш;
- сугурта хизматларини кўрсатишда ахборот-коммуникация ва интернет технологиялари ва техник воситалардан фойдаланиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;
- сугурта хизматини кўрсатиш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;
- ахборот-коммуникация ва интернет технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;
- сугурта иши ечимларини амалиётга татбиқ этиш;
- сугурта хизматини кўрсатиш жараённада маркетинг фаолиятини бошқариш;
- бошқарув қарорини қабул қилиш;
- ишни ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- сугурта фаолиятини амалга ошириш бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва натижаларини баҳолаш;
- сугурта хизматини кўрсатиш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторингини юритиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- сугурта ташкилотларида ишчи кучига сарфланадиган харажатларни ишлаб чиқиш;
- меҳнат унумдорлигини ўлчаш ва уни ошириш имкониятларини аниқлаш;
- ходимларни бошқариш стратегиясини ишлаб чиқиш;
- иш ўринларини ташкил этиш ва таъминлаш дастурларини ишлаб чиқиш.
- сугурта бозорини конъюнктуравий ҳолатининг таҳлилий шарҳини ишлаб чиқиш;
- илмий ва амалий фаолиятда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- сугурта фаолияти бўйича илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш;

- сугурта соҳасига тегишли ютуқларни, маҳсус адабиётларни ва бошқа илмий-техник ахборотларни ўрганиш;

- мавзу бўйича иқтисодий ахборотларни йигиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш;

- интернет тармоғидан янги маълумотларни тўплаш ва таҳлил қилиш;

- илмий-тадқикот натижаларини амалиётга жалб этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида):

-умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича ахборот-коммуникация ва интернет технологиялари ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий-амалий машғулотларни ўтказиш;

-ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказиш, шунингдек ўқув фани бўйича тадқикотларда маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

-фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган модули тизимга асосланган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбиқ этиш;

-мустақил таълим ва ижодий ёндашув орқали педагогик фаолият соҳасида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5231200 – Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5231200-Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қўйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва ижтимоий-иктисодий;
- математик ва табиий-илмий;
- умумкасбий;
- ихтиосслик;
- қўшимча.

Касб фаолияти кўнилмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган, кадр истеъмолчиларнинг ёки бошқа соҳа мутахассисларининг таклифлари асосидаги фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Ўқув режага киритиладиган ихтиоссликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равища якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўкув режаларидағи гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Математик ва табиий-илмий фанлар блоки:

- умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда билишнинг математик усуслари, мураккаб иқтисодий тизимлар ва жараёнларни моделлаштириш тамойиллари, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усусларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

- табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақида илмий тасаввурларни шакллантириши;

- таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чукур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

- коинотнинг табиий обьект эканлиги ва унинг эволюцияси ҳақида илмий тасаввурларни шакллантириш лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

- математик ва табиий-илмий фанлар билан маҳсус фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

- таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чукур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий қўникма ва ўқувларни шакллантириши;

- таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

- иқтисодий ғояларнинг асосий оқимлари эволюциясининг хусусиятлари ва тенденциялари, миллий иқтисодиёт ва унинг макроиктисодий ўлчамлари, иқтисодий салоҳиятдан самарали фойдаланиш муаммолари юзасидан назарий хулосалар чиқариши;

- статистика амалиётида қўлланиладиган иқтисодий кўрсаткичлардан фойдаланиши;

- сугурта фаолиятини ташкил этиши, сугурта бозорини ривожлантириши ва тартибга солиш ҳамда аҳолига сифатли сугурта хизматларини кўрсатилишини таъминлаши;

- жаҳон хўжалиги ва ҳалқаро иқтисодий муносабатлар соҳасида маълумотлар йигишини ташкиллаштириш ва уларнинг сифатини баҳолашни билиши;

- режалаштириш, ташкил этиш, мотивациялаш ва мувофиқлаштириш, сугурта бозор ҳолати ҳақида ахборот тўплаш ва қайта ишлаш, пул, кредит, қимматли қофозлар, молия бозорлари фаолияти кўрсаткичларини таҳлил қилиш қўнималарига эга бўлиши;

- хўжалик юритувчи субъектларнинг маблағлари, уларнинг ташкил топиш манбалари ва уларнинг иқтисодий салоҳиятини баҳолashi;

- бюджет-солиқ сиёсатининг таркиби, унинг ишлаб чиқилиши, амалга оширилиши ва асосий йўналишлари, инвестицияларни жалб қилиш ва баҳолашнинг стратегик ва тактик усуслари ҳақида тасаввурга эга бўлиши;

- аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш тизимидағи институтлар фаолияти ва уни ташкиллаштириши;

- сугурта хизматларини ташкил этишга қўйиладиган асосий талабларни билиши;

- аҳолини ҳимоя қилиш воситаларини яратиш ва ишлаб чиқиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

- тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича маҳсус билимларни, касб фаолияти қўнималари ва уқувларини шакллантириши;

- сугурта ташкилотлари капиталига киритилган ва улар томонидан қилинган инвестициялар самарасини баҳолаш ҳамда тартибга солиш;
- сугурта бозори конъюктурасига мос равищда сүгурта ташкилотларининг ишлаш механизмини аниқлаши, меҳнатга ҳақ тўлаш учун ажратилган маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ҳисоблаши, иш вақти фондини тузиш ва ундан фойдаланишини иқтисодий таҳлил қилиши;
- таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Кўшимча фанлар блоки

- таълим йўналиши талабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича кўшимча равищда чукур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;
- сугурта бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;
- таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва сугурта бозори конъюктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўкув режалар ва фандастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминланиши;
- касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишида кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олинади.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг тақлиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг маркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар OTM Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5231200-Сугурта иши бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда (кундузги) ўқиши шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишининг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўкув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

назарий таълим -	63 - 70%;
аттестация -	8 - 10 %;
таътил -	12 - 16 %;
малака амалиёти -	6 - 12 %;
битириув малакавий иши -	2 - 3%.

Ўкув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Илова

5231200 – Сүгурта иши таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Фанлар блоклари ва интеграллаштирилган курслар	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар	968
2.00	Математик ва табиий-илмий фанлар	930
2.01	Ахборот-коммуникация технологиялари	316
2.02	Иқтисодчилар учун математика	254
2.03	Иқтисодий математика	240
2.04	Эконометрика асослари	120
3.00	Умумкасбий фанлар	3774
3.01	Иқтисодиёт назарияси	272
3.02	Микроиқтисодиёт	188
3.03	Макроиқтисодиёт	188
3.04	Статистика	188
3.05	Менежмент. Маркетинг	188
3.06	Молия	252
3.07	Молиявий менежмент	126
3.08	Молиявий ва бошқарув ҳисоби	252
3.09	Молиявий таҳлил	252
3.10	Инвестиция ва сугуртачининг инвестиция портфелини бошқариш	126
3.11	Сугурта бизнеси	126
3.12	Сугурта ҳуқуқи	252
3.13	Солиқлар ва солиққа тортиш	252
3.14	Сугурта ҳуқуқи	252
3.15	Аудит	196
	<i>Танлов фанлари</i>	664
4.00	Ихтисослик фанлари	1400
4.01	Сугурта назарияси ва амалиёти	312
4.02	Умумий сугурта	250
4.03	Сугурта маркетинги	126
4.04	Сугурта менежменти	138
4.05	Хаёт сугуртаси	188
4.06	Сугурта маҳсулотлари сотишни ташкил этиш	104
	<i>Танлов фанлари</i>	282
5.00	Қўшимча фанлар	380
	Жами	7452
	Малакавий амалиёти	918
	Битирув малакавий иши ҳмояси билан	216
	Аттестациялар	918
	Жами	2052
	ҲАММАСИ	9504

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги

Олий ва ўрта махсус, жасб-хунар таълим мини

Ривожлантириш маркази

Директор  проф. Б.Х.Рахимов

2017 йил « 10 » 08
М.ў.

Тошкент молия институти

Ректор  Н.Х.Хайдаров

2017 йил « 10 » 08
М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Тошкент давлат ижтисодиёт
университети

Ректор  проф. Б.Ю.Ходнев

2017 йил « 12 » 08
М.ў.

МНЖ “Gross insurance” сұғурта
компанияси

Бош директори  А.Абдусатторов

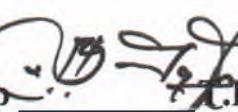
2017 йил « 12 » 08
М.ў.

AJ “KAPITAL SUG’URTA” сұғурта
компанияси

Бош директор  А.Юлдашев

2017 йил « 12 » 08
М.ў.

AJ “ALSKOM” сұғурта компанияси

Бош директор  А.К.Иминов

2017 йил « 12 » 08
М.ў.

“KAPITAL SUG’URTA” AJ нинг 5231200 - “Суғурта иши” таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Суғурта компаниялари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши*		Суғурта компанияларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5231200	Суғурта иши	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суғурталаш қоидалари ва дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни қўллаш юзасидан карорларни қабул қилиш; - суғурта операцияларини синт-езлаш ва оптималлаштириш, суғурта тарифларининг илмий асосланишини таъминлаш; - суғурталовчининг инвестицион сиёсатини амалга оширилиш жараёнларини ташкил этиш; - суғурта захираларини шакллантириш бўйича ҳисботлар тузиш; - суғурта маҳсулотларини сотиш жараёнларини бошқариш ва воситачиларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш; - суғурта даъволарини кўриб чиқиш ва бартараф этиш ишларини мувофиқлаштириш ҳамда назорат қилиш; - суғурта фаолияти юзасидан бизнес-режани ишлаб чиқиш; - суғурта объектини таҳлил қилиш ва унга таъсир этувчи омилларни баҳолаш; - суғурта ишининг қонунчилик асосларини такомиллаштириш; - суғурта ташкилоти фаолиятини бюджетлаштириш, суғурта портфели шаклланишини ташкил этиш ва назорат қилиш; - суғурта фаолиятида маркетингни самарали қўллаш орқали, суғурталовчининг рақобатдошлигини таъминлаш; - суғурта шартномаларида тариф ставкаларини шакллантириш ва амалиётда қўллаш; - суғурта компаниясининг тўлов қобилиятини аниqlаш; - суғурта фаолиятини солиққа тортиш; - қайта суғурталаш шартномасини тузиш;

		<ul style="list-style-type: none"> - қайта суғуртада рискларни таҳлил қилиш ва бошқариш; - курилиш-монтаж рискларини суғурталаш бўйича суғурта шартномасини тузиш; - Ўзбекистон суғурта бозори ҳолатини таҳлил қилиш;
--	--	--

“KAPITAL SUG’URTA” AJ бош директори

Кадрлар бўлими бошлиғи



А.Юлдашев

МЧЖ “Gross insurance” суғурта компаниясининг 5231200 - “Суғурта иши” таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битиравчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Суғурта компаниялари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши*		Суғурта компанияларининг бакалавриат таълим йўналиши битиравчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5231200	Суғурта иши	<p>Битиравчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суғурталаш қоидалари ва дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни қўллаш юзасидан қарорларни қабул қилиш; - суғурта операцияларини синтезлаш ва оптималлаштириш, суғурта тарифларининг илмий асосланишини таъминлаш; - суғурталовчининг инвестицион сиёсатини амалга оширилиш жараёнларини ташкил этиш; - суғурта захираларини шакллантириш бўйича ҳисботлар тузиш; - суғурта маҳсулотларини сотиш жараёнларини бошқариш ва воситачиларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш; - суғурта даъволарини қўриб чиқиш ва бартараф этиш ишларини мувофиқлаштириш ҳамда назорат қилиш; - суғурта фаолияти юзасидан бизнес-режани ишлаб чиқиш; - суғурта объектини таҳлил қилиш ва унга таъсир этувчи омилларни баҳолаш; - суғурта ишининг қонунчилик асосларини такомиллаштириш; - суғурта ташкилоти фаолиятини бюджетлаштириш, суғурта портфели шаклланишини ташкил этиш ва назорат қилиш; - суғурта фаолиятида маркетингни самарали қўллаш орқали, суғурталовчининг рақобатдошлигини таъминлаш; - суғурта шартномаларида тариф ставкаларини шакллантириш ва амалиётда қўллаш; - суғурта компаниясининг тўлов қобилиятини аниқлаш; - суғурта фаолиятини солиққа тортиш; - қайта суғурталаш шартномасини тузиш;

			<ul style="list-style-type: none"> - қайта суғуртада рискларни таҳлил қилиш ва бошқариш; - қурилиш-монтаж рискларини суғурталаш бўйича суғурта шартномасини тузиш; - Ўзбекистон суғурта бозори ҳолатини таҳлил қилиш;
--	--	--	--

МЧЖ “Gross insurance” суғурта компанияси бош директори

Кадрлар бўлими бошлиги



А.Абдусатторов

AJ “ALSKOM” суғурта компаниясининг 5231200 - “Суғурта иши” таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Суғурта компаниялари учун кадр тайёrlанаётган бакалавриат таълим йўналиши*		Суғурта компанияларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5231200	Суғурта иши	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суғурталаш қоидалари ва дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни қўллаш юзасидан қарорларни қабул қилиш; - суғурта операцияларини синтезлаш ва оптималлаштириш, суғурта тарифларининг илмий асосланишини таъминлаш; - суғурталовчининг инвестицион сиёсатини амалга оширилиш жараёнларини ташкил этиш; - суғурта захираларини шакллантириш бўйича ҳисботлар тузиш; - суғурта маҳсулотларини сотиш жараёнларини бошқариш ва воситачиларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш; - суғурта даъволарини кўриб чикиш ва бартараф этиш ишларини мувофиқлаштириш ҳамда назорат қилиш; - суғурта фаолияти юзасидан бизнес-режани ишлаб чиқиш; - суғурта объектини таҳлил қилиш ва унга таъсир этувчи омилларни баҳолаш; - суғурта ишининг қонунчилик асосларини такомиллаштириш; - суғурта ташкилоти фаолиятини бюджетлаштириш, суғурта портфели шаклланишини ташкил этиш ва назорат қилиш; - суғурта фаолиятида маркетингни самарали қўллаш орқали, суғурталовчининг рақобатдошлигини таъминлаш; - суғурта шартномаларида тариф ставкаларини шакллантириш ва амалиётда қўллаш; - суғурта компаниясининг тўлов қобилиятини аниqlаш; - суғурта фаолиятини соликка тортиш; - қайта суғурталаш шартномасини тузиш;

		<ul style="list-style-type: none"> - қайта суғуртада рискларни таҳлил қилиш ва бошқариш; - қурилиш-монтаж рискларини суғурталаш бўйича суғурта шартномасини тузиш; - Ўзбекистон суғурта бозори ҳолатини таҳлил қилиш;
--	--	--

AJ "ALSKOM" суғурта компанияси бош директори

Кадрлар бўлими бошлиги



Т.К.Иминов

Е.В.Ким

Тошкент молия институтининг 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқувчилар ва кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“12” 08 2017 й.

Биз, қўйида имзо чекувчилар – AJ “KAPITAL SUG’URTA” сұғурта компанияси бош директори А.Юлдашев ва Тошкент молия институти ўкув ишлари бўйича проректори И.Кузиев, мазкур келишув далолатномасини қўйидагилар ҳақида туздик.

1. 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”нинг III-қисмида ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июлдаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли буйруқларига асосан Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. Юқорида номи қайд этилған малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқища Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари ва кадрлар истеъмолчиси - AJ “KAPITAL SUG’URTA” сұғурта компанияси мутахассислари иштирокида ташкил этилган Ижодий ишчи гурӯх томонидан бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўкув режалари халқаро тажрибаларни ўрган ҳолда ишлаб чиқилди.

3. 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўкув режалари Тошкент молия институти ва кадрлар истеъмолчиси – AJ “KAPITAL SUG’URTA” сұғурта компанияси мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Бу таклифлар малака талаблари ва ўкув режаларини мукаммаллаштиришда инобатга олинди.

4. Юқоридагилардан келиб чиқкан ҳолда мазкур малака талаблари ва
ўкув режаларини ўкув жараёнларига татбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

AJ “KAPITAL SUG’URTA”
сұғурта компанияси бош
директори

А.Юлдашев



Тошкент молия институти
ўкув ишлари бўйича
проректори

И.Кузиев



Тошкент молия институтининг 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқувчилар ва кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“ ” 201__ й.

Биз, куйида имзо чекувчилар – AJ “ALSKOM” сугурта компанияси бош директори Т.К.Иминов ва Тошкент молия институти ўқув ишлари бўйича проректори И.Кузиев, мазкур келишув далолатномасини қуидагилар ҳақида туздик.

1. 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”нинг III-қисмида ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июлдаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли буйруқларига асосан Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. Юқорида номи қайд этилган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари ва кадрлар истеъмолчиси - AJ “ALSKOM” сугурта компанияси мутахассислари иштирокида ташкил этилган Ижодий ишчи гуруҳ томонидан бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режалари халқаро тажрибаларни ўрган ҳолда ишлаб чиқилди.

3. 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режалари Тошкент молия институти ва кадрлар истеъмолчиси – AJ “ALSKOM” сугурта компанияси мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Бу таклифлар малака талаблари ва ўқув режаларини мукаммаллаштиришда инобатга олинди.

4. Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда мазкур малака талаблари ва ўқув режаларини ўқув жараёнларига татбиқ этиш мумкин, деб хисоблаймиз.

AJ "ALSKOM" сұғурта
компанияси бош директори



Т.К.Иминов

Тошкент молия институти
ўқув ишлари бўйича
проректори



И.Кузиев

Тошкент молия институтининг 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқувчилар ва кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“12” 08 2017 й.

Биз, қўйида имзо чекувчилар – МЧЖ “Gross insurance” сугурта компанияси бош директори А.Абдусатторов ва Тошкент молия институти ўкув ишлари бўйича проректори И.Кузиев, мазкур келишув далолатномасини қўйидагилар хақида туздик.

1. 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”нинг III-қисмida ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июлдаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли буйруқларига асосан Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. Юқорида номи қайд этилган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқишида Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари ва кадрлар истеъмолчиси - МЧЖ “Gross insurance” сугурта компанияси мутахассислари иштирокида ташкил этилган Ижодий ишчи гурӯҳ томонидан бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўкув режалари халқаро тажрибаларни ўрган ҳолда ишлаб чиқилди.

3. 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари ва ўкув режалари Тошкент молия институти ва кадрлар истеъмолчиси – МЧЖ “Gross insurance” сугурта компанияси мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Бу таклифлар малака талаблари ва ўкув режаларини мукаммаллаштиришда инобатга олинди.

4. Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда мазкур малака талаблари ва ўкув режаларини ўкув жараёиларига татбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

МЧЖ “Gross insurance”
сұғурта комианияси бош
директори



А.Абусатторов

Тошкент молия институти
ўкув ишлари бўйича
проректори



И.Кузиев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларига берилган

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастири”нинг Ш-қисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Қарори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли бўйруқлари ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадр истеъмолчилари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари ишлаб чиқилди.

Вазирликнинг 30 майдаги 356-сонли бўйруғи билан тасдиқланган жадвалга мувофиқ:

- Тошкент молия институтида ташкил этилган Ижодий ишчи гурухлар томонидан 12 та бакалавриат таълим йўналишлари, 12 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари халқаро тажрибаларни ўрганилган ҳолда ишлаб чиқилди;

-ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди;

- турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассисларининг таклифлари асосида тегишли қўшимча ва ўзгартиришлар киритилган малака талаблари ва ўкув режалари Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар мухокамасидан ўтказилди ва ўрнатилган тартибда тасдиқка олиб чиқилди.

Малака талабларини ишлаб чиқиши давлат таълим стандартини ишлаб чиқиши асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, йўналишнинг тавсифи, йўналишнинг касбий фаолиятлари тавсифи, бакалавр ва магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар, бакалавриат таълим дастурларининг мазмуни ва компонентлари, бакалавр ва магистрларнинг таълим дастурларини ўзлаштириш бўйича амалга ошириладиган шароитларга белгиланган талаблар, таълим дастурларининг татбиқ этилиши, ўкув жараёнини педагогик кадрлар билан таъминлаш бўйича талаблар, таълим жараёнини ўкув-методик ва ахборот ресурслари билан таъминлаш талаблари, ўкув жараёнининг моддий-техника базаси бўйича талаблар, кадр тайёрлаш сифати ва олий таълим муассасалари фаолиятини баҳолаш, эслатма, иловалар, библиографик маълумотлар, ишлаб чиқувчилар, асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари билан келишилганлигини тасдиқловчи муҳр ва имзолар ўз ифодасини топган.

Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғулаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмоқда. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари меъёр талабларига жавоб беради.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуйидаги олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг Классификаторига мос равишда таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари ТДИУ ҳузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг илмий асослари ва муаммолари” илмий-тадқиқот Марказида кўриб чиқилди:

T/p	Йўналиш ва мутахассислик номи		Bакалавриат таълим йўналиши	Магистратура мутахассис- ликлари
			5-босқич	5A-босқич
1.	Таълим йўналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000	
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000	
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит)	5111000	
4.		Касб таълими (5231200 - Сугурта иши)	5111000	
5.	Таълим йўналиши:	Молия	5230600	
6.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш		5A230601
7.		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)		5A230602
8.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)		5A230603
9.		Халқаро молия		5A230604
10.	Таълим йўналиши:	Банк иши	5230700	
11.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)		5A230701
12.	Мутахассислик:	Банк ҳисоби ва аудит		5A230702
13.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900	
14.	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5A230901
15.		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5A230902
16.		Бюджет ҳисоби ва назорати		5A230903
17.	Таълим йўналиши:	Сугурта иши	5231200	
18.	Мутахассислик:	Сугурта иши		5A231201
19.	Таълим йўналиши:	Пенсия иши	5231300	
20.	Мутахассислик:	Пенсия иши		5A231301
21.	Таълим йўналиши:	Баҳолаш иши	5231500	
22.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риелторлик (объектлар бўйича)		5A231501
23.	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000	
24.	Таълим йўналиши:	Корпоратив молия	5232100	
Жами: 24 та (Бак.: 12 та, Mag.: 12 та)				

Умуман олганда, таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти томонидан ишилаб чиқилган 12 та таълим йўналишлари ва 12 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига ўрнатилган тартибда тасдиқланиши ва амалиётга татбиқ этилишини мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети
хузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётини
ривожлантиришнинг илмий асослари ва
муаммолари” илмий-тадқикот Маркази
директори, и.ф.д., проф.

Д.К.Ахмедов



**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ХУНАР
ТАЪЛИМИ ҮҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШИННИНГ “ИҚТИСОД” ҮҚУВ-УСЛУБИЙ
БИРЛАШМАСИННИНГ ЙИҒИЛИШИ БАЁННОМАСИДАН
КЎЧИРМА**

Тошкент шаҳри

“ 15 ” 08 2017 йил

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – проф. Б.Ю.Ходиев

Аъзолари: проф.Н.Хайдаров, доц.Б.Усманов, доц.И.Кўзиев,
проф.Ш.Эргашхўжаева, проф.Б.Хасанов, проф.Н.Йўлдошев, проф.А.Кучаров,
проф.А.Жўраев, проф.А.Омонов, доц.Р.Холбеков, доц.Д.Саидов, доц. Б.Бобоев,
доц.М.Аскарова, доц.Н.Мажидов, доц.О.Кулжонов, доц.И.Кўзиев, доц.Л.Зойиров,
доц.А.Аюбжонов, доц.И.Абдураҳмонов, доц.М.Шоюсупова, доц.Қ.Хақбердиев,
проф.А.Тўйчиев, доц.О.Комолов, доц.Б.Маматов, доц. У.Якубов, доц.Г.Мелибоева, илмий
котиб Б.Усмонов

КУНТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастири”нинг III-қисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 үқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Қарори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли бўйруқлари ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадр истеъмолчилари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га муvrфиқ ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди.

ЭШИТИЛДИ:

проф.Б.Ю.Ходиев – Ўқув-услубий бирлашма раиси. Ўзбекистон Республикасининг тараққиёти ва истиқболини таъминлаш мақсадида иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маданий соҳалардаги катта ўзгаришларни хисобга олиб, олий таълим тизимида ҳам улкан ислоҳотлар йўлга қўйилди, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгиланган Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манфаатларидан келиб чиқсан ҳолда, таълим йўналишлари (мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланмоқда. Шундан келиб чиқиб, Таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-

ўқитувчилари иштирокида маҳсус ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга турдош олий таълим муасссаларидан, вазирлик ва идоралар кадрлар истеъмолчилари сифатида такризлар олинди.

Сизлардан ушбу тайёрланган бакалавриат таълим йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Проф. Н.Хайдаров – Ўқув-услубий бирлашма аъзоси. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмоқда.

Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равища иқтисодиётда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, олий таълим муасссаларидан замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий қўникмаларни тайёрланадиган кадрларга етказишга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. проф. А.Кучаров, проф. А.Жўраев, доц.Б.Маматов, доц.Д.Саидов, - Ўқув-услубий бирлашма аъзолари ҳам сўзга чиқиб, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланган, уларда иқтисодиётнинг соҳаларидағи ислоҳотлар инобатга олингандигини таъкидладилар.

Шунингдек, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

3. Доц. Б.Усманов – Ўқув-услубий бирлашма аъзоси. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган. Фан дастурлари ишлаб чиқиш жараёнида ривожланган мамлакатларнинг тажрибалари инобатга олинган. Шунинг учун муҳокамага қўйилган барча фан дастурларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуидаги олий таълим йўналишлари(мутахассисликлари)нинг янгиланган Классификаторига мос равища таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини “Иқтисод” ўқув-услубий бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Т/р	Йұналиш ва мутахассислик иоми	Bакалавриат таълим йұналиши	Магистратура мутахассис- ликлари
		5-босқич	5A-босқич
1.	Таълим йұналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия хисоби ва аудит)	5111000
4.		Касб таълими (5231200 - Суғурта иши)	5111000
5.	Таълим йұналиши:	Молия	5230600
6.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш	5A230601
7.		Корпоратив молия ва қимматли қозозлар бозори (соҳалар бўйича)	5A230602
8.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)	5A230603
9.		Халқаро молия	5A230604
10.	Таълим йұналиши:	Банк иши	5230700
11.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)	5A230701
12.	Мутахассислик:	Банк хисоби ва аудит	5A230702
13.	Таълим йұналиши:	Бухгалтерия хисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900
14.	Мутахассислик:	Бухгалтерия хисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)	5A230901
15.		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)	5A230902
16.		Бюджет хисоби ва назорати	5A230903
17.	Таълим йұналиши:	Суғурта иши	5231200
18.	Мутахассислик:	Суғурта иши	5A231201
19.	Таълим йұналиши:	Пенсия иши	5231300
20.	Мутахассислик:	Пенсия иши	5A231301
21.	Таълим йұналиши:	Баҳолаш иши	5231500
22.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риэлторлик (объектлар бўйича)	5A231501
23.	Таълим йұналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000
24.	Таълим йұналиши:	Корпоратив молия	5232100
Жами: 24 та (Бак.: 12 та, Mag.: 12 та)			

**ЙИҒИЛИШ ҚАРОР
ҚИЛАДИ:**

1. Турдош олий таълим муассасалари вакилларини ҳамда кадрлар истеъмолчиларини жалб этган ҳолда Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йұналишлари ва магистратура мутахассисликарининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш түғрисида” қарори

меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун манфаатдор вазирликлар (идоралар) хамда асосий иш берувчи субъектлар ва илмий тадқикот институтларида экспертизадан ўтказилгани эътироф этилсин.

3.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўкув режаларида кўрсатилган фанларнинг услубий таъминоти ўрганилиб чиқилсин.

4.Малака талаблари ва ўкув режалари охирги лойиҳаларини ишлаб чиқиша шунингдек фанларнинг услубий таъминотини яратишида экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар инобатга олинсин.

5.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатишга тавсия этилиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашиига тақдим этилсин.

Ўкув-услубий бирлашма рисси



Loguev

проф. Б.Ю.Ходиев

Бирлашма котиби

Б.Усмонов

Сравнительный анализ дисциплины “Страховое дело” бакалавр

№	Такентский финансовый институт (Узбекистан)	Taiwan (Department of Insurance Tamkang University)	Германия (University Dortmund)	США (University of Colorado, Risk Management and Insurance)	ПРЕДЛОЖЕНИЕ РАБОЧОЙ ГРУППЫ По бакалавру
БАКАЛАВР					
1	Иқтисодий география ва экология	-	-	-	
2	Иқтисодий таълимотлар тарихи	-	-	-	
3	Иқтисодиёт назарияси	ECONOMICS: экономика	Volkswirtschaftliche Grundlagen экономические основы	ECONOMICS: экономика	ЭКОНОМИКА
4	Микроиктисодиёт	-	-	-	
5	Макроиктисодиёт	-	-	-	
6	Статистика	STATISTICS: статистика	Statistik статистика	STATISTICS: статистика	СТАТИСТИКА
7	Молия	-		Finance Финансы	ФИНАНСЫ
8	Пул, кредит ва банклар	-	-	-	
9	Бухгалтерия ҳисоби	ACCOUNTING Бухгалтерский учет	-	ACCOUNTING Бухгалтерский учет	
10	Аудит		-	-	БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ
11	Молия бозори	-	-	-	
12	Бюджет ҳисоби	-	-	-	
13	Иқтисодий таҳлил	-	-	-	
14	Менежмент. Маркетинг	MANAGEMENT	Grundlagen des Marketings Основы маркетинга Unternehmensführung Управление	Marketing Management Маркетинг менеджмент	СТРАХОВОЙ МАРКЕНИНГ СТРАХОВОЙ МЕНЕЖМЕНТ
15	Соликлар ва соликка тортиш	-	Steuern налоги	-	НАЛОГООБЛАЖЕНИЕ В СФЕРЕ СТРАХОВАНИЯ
16	Инвестиция	-	Investition und Finanzierung Инвестиции и финансирование	-	ИНВЕСТИЦИЯ И УПРАВЛЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВЩИКА
17	Молиявий менежмент	FINANCIAL MANAGEMENT: ФИНАНСОВЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ	Allgemeine Betriebswirtschaftslehre Бизнес- администрирование	-	ФИНАНСОВЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ
18	Сугурта назарияси	-	Grundlagen der Versicherungsbetriebslehre Основы рисков и страхование	-	ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА СТРАХОВАНИЕ
19	Сугурта иши	MOTOR INSURANCE		Property & Casualty Insurance:	ОБЩЕЕ СТРАХОВАНИЕ

		автострахование LIFE INSURANCE Страхование жизни LIABILITY INSURANCE Страхование ответственности ANNUITY INSURANCE страхование аннуитетов REINSURANCE перестрахование FIRE INSURANCE Страхование от огня		страхование имущества и страхование от несчастных случаев	
					СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ
					ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОДАЖ СТРАХОВЫХ ПРОДУКТОВ
20	Сугурта хукуки	INSURANCE LAW СТРАХОВОЕ ПРАВО	Versicherungsrecht страховое право		СТРАХОВОЕ ПРАВО
21	Сугурта фаолияти тахлили	-	Jahresabschluss финансовая отчетность		ФИНАНСЫ СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ
22	Сугурта бизнеси	-			
23	Ижтимоий сугурта	SOCIAL INSURANCE СОЦИАЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ			СТРАХОВОЙ БИЗНЕС
24	Иқтисодиётда ёзув техникаси	ABILITY OF EXPRESSING IN SPOKEN AND WRITTEN CHINESE: СПОСОБНОСТЬ выражение в устной и письменной китайской		Public Speaking, Business Writing: Публичное выступление Деловая переписка	ПУБЛИЧНОЕ ВЫСТУПЛЕНИЕ ДЕЛОВАЯ ПЕРЕПИСКА
25	Maxsus курс (Хаёт фаолияти хавфсизлиги. Истеммолчи хукуки)	-		-	
		MARKETING MANAGEMENT Управление продажами	Produktentwicklung - und controlling Разработка продукта - и контроль продаж Führung und Organisation im Vertrieb Управление и организация продаж Versicherungsvertrieb страхование продаж		
		RISK MANAGEMENT AND INSURANCE Управление рисками и страхование	risiko politik политика управления рисками	Introduction to Risk Management: Введение в управление рисками Practical Enterprise Risk Management: Управление рисками Практическое компаний	
		-	Personal management управление человеческим ресурсами	Employee Benefits and Workforce Risk Management выплаты и Управление персоналом рисками	

		COMMERCIAL LAW Коммерческое право	Unternehmensplanung und Steuerung Корпоративное планирование и контроль	Experiential Learning in RMI Industry: Экспериментальное обучение в RMI промышленности	
		PROPERTY INSURANCE COMPANY OPERATIONS Деятельность компаний имущественного страхование	Versicherungsmarketing страховой маркетинг	Investment and Portfolio Management: Инвестиции и управление портфелем	
		PERSONAL INSURANCE COMPANY OPERATIONS Деятельности компаний личного страхование	Risikoinstrumente инструменты риска	Corporate Financial Decisions: Корпоративные финансовые решения	
				International Business Международный бизнес	
				Management of Business Capital: Управление бизнес капиталом	
				Cyber Risk Management & Cyber Warfare: Управление кибер рисками и кибервойной	
				Global Risk Management: Глобальный риск менеджмент	

КОМЕНТАРИИ

Тайваньский опыт подготовки специалистов в Страховании основан на углубленном сегментированном изучении страховых продуктов и их ценообразования. При этом основной упор делается на Страховании Жизни и актуарных расчетах. Учитывая степень развития рынка страхования жизни Узбекистана данный опыт является полезным при формировании предложений по реформированию учебного плана.	Опыт Германских страховщиков, охват рынка, и проникновение страховых продуктов в различные слои населения показывает, что программа обучения специалистов, основанная на углубленном изучении технологий продаж, формирование сетей, каналов продаж, корпоративном управлении, и создании инновационных продуктов является продуктивным. В связи с чем применения данного опыта считается целесообразным при разработки учебного плана.	Англо-Американская модель обучения, учитывая различия в законодательстве и высоком уровне капитализации Страховых компаний, основной упор в подготовке кадров производит в сторону корпоративного управления, управления рисками и инвестиций. Данный опыт является полезным при разработке учебного плана, в частности при подготовки узкопрофильных специалистов в области страхования.
---	---	---

“Суғурта иши” кафедраси мудири



И.Х.Абдурахмонов

**Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган 5231200-
“Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талабларига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

1. Мазкур 5231200 – “Сугурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади, вазифалари ва қоидаларидан келиб чиқсан ҳолда тайёрланган. Малака талаблари таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш миллий тизимини яратишга, “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ кадрлар тайёрлаш соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш негизида таълим тизимини ягона ўкув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантиришни таъминлашга, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларини мукаммал амалга оширилишига қаратилди. Жумладан Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”нинг Ш-қисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Қарори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли буйруқлари ижросини таъминлаш асосида ишлаб чиқилган

2. Малака талаблари дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари, шу жумладан: таълимнинг устуворлиги унинг ривожланишининг биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги, билим, таълим ва юксак интеллектнинг нуфузи; таълимнинг инсонпарварлашуви, инсон қобилияtlарининг очилиши ва унинг таълимга нисбатан бўлган турли-туман эҳтиёжларининг қондирилиши, миллий ва умумбашарий қадриятлар устуворлигининг таъминланиши, инсон, жамият ва атроф-муҳит ўзаро муносабатларининг уйғунлашуви; таълим олувчиларда эстетик бой дунёқарашибни ҳосил қилиш, уларда юксак маънавият, маданият ва ижодий фикрлашни шакллантириш; таълимнинг миллий йўналтирилганлиги, таълимнинг миллий тарих, халқ анъаналари ва урф-одатлари билан узвий уйғунлиги, Ўзбекистон халқларининг маданиятини сақлаб қолиш ва бойитиш, таълим ва тарбиянинг узвий боғлиқлиги, бу жараённинг ҳар

томонлама камол топган инсонни шакллантиришга йўналтирилганлиги; иқтидорли ёшларни аниқлаш, уларга таълимнинг энг юқори даражасида, изчил равишда фундаментал ва маҳсус билим олишлари учун шартшароитлар яратиш ҳисобга олинди.

3. Малака талаблари асосида таълим олувчиларда аудит соҳасида чуқур билим, ижодий қобилиятни намоён этиш, мустақил фикрлаш, интеллектуал жиҳатдан ривожланиш, илгор технология соҳасида педагог кадрларнинг малакаси бевосита ишлаб чиқаришда мунтазам равишда ошириб бориш ҳамда юксак кассбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

4. Мазкур 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналишининг малака талаблари халқаро тажриба, кадрлар тайёрлаш соҳасида ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашни рагбатлантириш, кадрлар тайёрлаш ва биргаликдаги илмий ишланмаларни яратишда корхоналарнинг ишлаб чиқариш салоҳиятидан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришда кадрлар тайёрлашни қўллаб-қувваш, фаннинг ривожланиш даражаси ва илгор ютуқлари, иқтисодиётни модернизациялаш шароитида кадрларга нисбатан амалиётда қўйиладиган талаблар, олий таълимни жаҳон тенденциясидаги ривожланган мамлакатларнинг билан қиёсий таққослаш асосида ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

5. Таълим турлари ва босқичлари бўйича мутахассислик малака талаблари нинг келишилганлиги ва изчиллиги, таълим ва тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерда эканлиги, таълимнинг узлуксизлиги ва изчиллиги, таълим тизимининг дунёвий характерда эканлиги, давлат таълим стандартлари доирасида таълим олишнинг ҳамма учун очиқлиги, таълим ва тарбия жараёнининг мустақил фикрлайдиган, қарорлар қабул қилишга қодир, ҳар томонлама ривожланган, баркамол шахсни шакллантиришга йўналтирилганлигини ҳисобга олган ҳолда уларнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди. Хусусан, 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналиши учун малака талаблари ва ўқув режаларида кадрлар истеъмолчилари АJ “KAPITAL SUG’URTA” суғурта компанияси, АJ “ALSKOM” суғурта компанияси ва МЧЖ “Gross insurance” суғурта компанияси таклифлари асосида кўшимча ва ўзгартиришлар киритилди..

6. Ўқув юклamasи оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига боғлиқ равишда таълимнинг табақалаштириш имкониятлари, ўқувчиларнинг қобилиятлари ва имкониятларига мувофиқ равишда таълимга табақалаштирилган ёндашувини жорий этиш; таълим беришнинг илгор педагогик технологияларини, замонавий ўқув-услубий мажмуаларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнини дидактик жиҳатдан таъминлаш ҳисобга олинди.

7. Таълим олувчиларни тайёрлашда янги ижтимоий-иқтисодий шароитларда таълимнинг талаб қилинадиган даражаси ва сифатини, кадрлар тайёрлаш тизимининг амалда фаолият кўрсатиши ва барқарор ривожланишининг кафолатларини, устуворлигини таъминловчи ҳуқуқий, моддий-техника ва ахборот базасини яратиш, таълим фаолиятининг

сифатини баҳолаш мезонлари ва тартиботи белгиланган меъёр-қоидаларга мослигига эришилди.

8. Малака талаблари нинг технологиклиги – унинг бажарилишини назорат қилиш ва унинг меъёрлари ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, Мазкур 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

9. Мазкур 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналишининг малака талабларига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти (фан ва ишлаб чиқариш ўртасида пухта ўзаро ҳамкорлик ва ўзаро фойдали интеграцияни таъминлаш, таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантириш) фаолиятларининг илфор меъёрлари киритилди.

10. 5231200 – “Суғурта иши” таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими ва “Иқтисод” таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти (Ўзстандарт агентлиги, 30.10.2015 й, № 5927) коидалари талабларига, шу жумладан, стандартлаштиришнинг асосий мақсадларига, республикада стандартлашга доир ишларни мақбул даражада ташкил этиш, мувофиқлаштириш ва таъминлаш функциясига, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари таълим дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда битирувчиларнинг тайёргарлигига нисбатан қўйиладиган умумий малака талабларига тўлиқ мос келади.

“Суғурта иши” кафедраси мудири

и.ф.н., И.Абдурахмонов



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2.02	Иктиносчилар учун математика	254		152	76	76				102	4	4						
2.03	Иктисодий математика	240		144	72	72				96			4	4				
2.04	Эконометрика асослари	120		72	36	36				48								4
3.00	Умумқасбий фанлар	3774	50,64	2164	1072	1016		76	IКи	1610	10	7	18	20	14	22	24	8
3.01	Иктисодиёт назарияси	272		152	76		76	Kи	120	4	4							
3.02	Микроиктисодиёт	188		108	54	54				80			6					
3.03	Макроиктисодиёт	188		108	54	54				80			6					
3.04	Статистика	188		108	54	54				80			4	2				
3.05	Менежмент. Маркетинг	188		108	54	54				80			4	2				
3.06	Молия	252		144	72	72				108			4	4				
3.07	Молиявий менежмент	126		72	36	36				54								4
3.08	Молиявий ва бошқарув хисоби	252		144	72	72				108			4	4				
3.09	Молиявий таҳлил	252		144	72	72				108								4
3.10	Инвестиция ва сугуртачининг инвестиция портфелини бошқариш	126		72	36	36				54								4
3.11	Суғурта бизнеси	126		72	36	36				54								
3.12	Суғурта хукуки	252		144	72	72				108								4
3.13	Соликлар ва соликка тортиш	252		144	72	72				108			4	4				
3.14	Суғурта хукуки	252		144	72	72				108			4	4				
3.15	Аудит	196		112	56	56				84								4
	Танлов фанлари	664		388	184	204				276	6	3						4
4.00	Ихтисослик фанлари	1400	18,79	812	406	406			3Ки	588			4	6	16	4	4	20
4.01	Суғурта назарияси ва амалиёти	312		180	90	90			Kи	132			4	6				
4.02	Умумий суғурта	250		144	72	72			Kи	106								4
4.03	Суғурта маркетинги	126		72	36	36			Kи	54								4
4.04	Суғурта менежменти	138		80	40	40				58								8
4.05	Хаёт суғуртаси	188		108	54	54				80								6
4.06	Суғурта маҳсулотлари сотишни ташкил этиш	104		60	30	30				44								6
	Танлов фанлари	282		168	84	84				114								6
5.00	Кўшимча фанлар	380	5,10	224	74	150				156	6	3						2
	Жами	7452	100,0	4416	1936	2194	76	210	4Ки	3036	32	32	32	32	32	32	32	32
	Малакавий амалиёти	918																
	Битирув малакавий иши химояси билан	216																
	Аттестациялар	918																
	Жами	2052																
	ХАММАСИ	9504																

Ўқув режани ишлаб чиқиши давомида амалга оширилган ўзгаришлар бўйича қисқача изоҳ:

1. Семестр давомида биринчи курснинг иккинчи семестрида хафталар сони 18 хафтадан 20 хафтага кўпайтирилди.

2. Биринчи курсда режалаштирилган малакавий амалиёт соатлари иккинчи курсда режалаштирилган малакавий амалиётларга қўшилди.

3. Тўртинчи курсда тўрт хафталик режалаштирилган малакавий амалиёт беш хафталик малакавий амалиётга қўпайтирилди.

4. Тўртинчи курсда малакавий амалиёт қўпайиши хисобига Давлат аттетацияси бир хафтагакамайтирилди.

5. Фанларнинг оптималлаштириш натижасида “Молия математикаси” соати “Иктисодий математика” фани соатига қўшилди.

6. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича харакатлар стратегияси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли Фармони ва бошқа меъёрий хужжатларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ўқув режада айrim фанларнинг ўқитилиш семестрлари ўзгартирилди.

“Суғурта иши” кафедраси мудири

И.Абдурахмонов

